

Santa Maria del Camí

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes. Torre Santa Margarida s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Crta. BV-5202 direcció a Sant Julià, al km. 1 prendre la desviació que duu a la torre Sta. Margarida

Coordenades:

Latitud: 41.92983
Longitud: 2.31168
UTM Est (X): 442932
UTM Nord (Y): 4642214

Classificació

Número de fitxa 08037 - 3
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XIII
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí; IPA núm.12. ACCN:22500
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 002A00030
Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dc., 06/09/2006 - 02:00

Descripció

Aquesta església es troba situada sobre una petita elevació del terreny, en el jardí de la Torre de Santa Margarida, a Sant Julià de Vilatorrada. Actualment, només resten els fonaments de l'antic edifici.

Possiblement es tractava d'una església de planta de creu llatina amb un absis semicircular a llevant i una porta d'accés a l'edifici a ponent. Tipològicament, pertanyia a un edifici amb un transsepte sense absidioles o bé amb una capçalera trevolada, de la qual les dues absidioles tindrien una planta quadrada. L'aparell és format per carreus molt ben tallats, disposats en fileres regulars molt ben ordenades, i amb les cantonades ben definides. Malgrat tot, només resten les bases de les parets, que actualment serveixen de banc de jardí, després de la consolidació que va fer l'arquitecte Josep M. Pericas. Al centre del creuer hi ha un pedró amb una creu que presideix les ruïnes.

Història

L'església de Santa Maria del Camí es trobava dins de l'antic terme del castell de Sant Llorenç, al lloc de Riudeperes, al clos de la Torre de Santa Margarida. L'església fou sempre una capella dependent de Sant Martí de Riudeperes, i forma, juntament amb Sant Tomàs, la tercera de les construccions romàniques del municipi. Es tracta d'una església construïda possiblement vers el 1221 pel canonge de Vic, Guillem Gros. Aquesta notícia apareix referenciada al testament de l'ardiaca Berenguer de Subirats, l'any 1240, quan deixa una tercera part de la venda dels seus béns a l'església de Santa Maria del Camí, explicant de pas els seus orígens i fundació. AA.DD (1984:180) Aquesta església no tingué mai la finalitat d'assistir a unes famílies concretes, sinó que servia d'assistència hospitalària als viatgers que passaven davant seu pel camí que menava de Vic a Girona. L'advocació de la capella va anar canviant al llarg dels segles, de manera que la trobem sota més d'un patronatge. L'acta de fundació esmenta com a titular a Santa Maria. El 1367, apareix sota la invocació de Sant Bartomeu del Camí, i a finals del segle XVI de Santa Margarida. VILAMALA (2002:73) Administrativament, la capella va estar sempre vinculada a Sant Martí de Riudeperes, segurament per raons de proximitat. Amb el pas del segle, i per tal de garantir el culte, el rector de Sant Julià de Vilatorrada, que era el capellà que atenia l'església, va demanar per tal de mantenir-la, que qui gaudís del benefici de Guillem Gros, hagués de pagar cada any deu sous de servitud destinats al manteniment de la capella. Aquesta disposició va ser acceptada pel bisbe de Vic el 1367. A més a més, l'església es sustentava amb donacions. Vora el segle XVII les rendes procedents de les donacions van començar a decaure, i va comportar l'abandonament de l'edifici, de manera que al segle XVIII ja no s'hi celebrava culte. De fet, el 28 de maig de 1775, quan es demanava permís per aixecar l'església de la Mercè, es va suggerir que la construcció seria més econòmica si el bisbe de Vic autoritzés la demolició de Santa Margarida, ja que es tractava d'una església abandonada i comptava amb un carreuada antiga de molt bona qualitat, i un bon campanar. VILAMALA (2002:74). Es desconeix si va prosperar la demolició, ni si les pedres de la capella van passar a formar part de la de la Mercè, però si és cert que a principis del segle XIX la capella de Santa Maria del Camí ja es trobava enrunada.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes AA.DD. (1984) Calldetenes a Catalunya romànica. Vol II. Osona I. Enciclopèdia catalana. Pàg. 171- 182 CARRERES CANDI, (1980) Catalunya antiga. Capilla heremítica de nostra Senyora del camí a Vilatorrada. La Veu de Montserrat. Vol XIII. Vic. P.279 VILAMALA I SALVANS, J

(2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol.
Calldetenes.

